

BILLY
JUZA

VZPOMÍNKA
V ČASOPISE.

V článku
o Donaldu
Trumpovi se
píše i o kuchaři
Jůzovi.

Sekaná, rajská, guláš, kachna... Klasická jídla české kuchyně si oblíbil Donald Trump, když mu osm let vařil pražský rodák, který od mládí věděl, že chce do Ameriky. Během hvězdné kariéry za oceánem poznal i mnohé špičky showbyznysu a umí o nich vyprávět.

KUCHAR KTERÝ VARIL TRUMPOVI

J

e pravda, že se Donald Trump nedotkne alkoholu?

To můžu potvrdit. Jeho starší bratr se upil k smrti, což ho jist ovlivnilo.

Co nejraději jedl? Čím jste ho nejvíc potěšil?

Donald nebyl náročný. Zbožňoval třeba sekanou s bramborovou kaší. Já mu dělal českou, kořeněnou. Americká není dobrá, tam mleté maso skoro neochucují. Bažanta by se nedotkl a nenáviděl kaviár. Zato měl rád rajskou, guláš a pečenou kachnu, ale s bramborem. Knedlíky nikomu z rodiny nejely.

Jaká vůbec byla služba u Trumpových?

Moc dobrá. Nastoupil jsem v roce 1985. V New Yorku mi vyhradili apartmá v jejich domě na Páté Avenue. S jejich dětmi jsem zažil hodně legrace. Kluci často pobývali u mě v kuchyni, bavilo je zkoušet různá jídla. Hlavně nejstarší Denny byl strašně šikovný. Jenou k Trumpovým přiletěl helikoptérou princ Charles. Denny dělal zrovna z bílků a cukru pusinky a chtěl Charlesovi nabídnout. Já si říkal, je to Trump, co se může stát? Tak jsem mu ještě poradil, aby pusinky vylepšil trochou kakaa.

Uspěl s tím u prince?

Jasně. Charles mu to jako správný táta pochválil. Ale i mladší Erick se měl ke kuchařskému řemeslu. Jenom Ivanka ne, tu kuchyně nelákala.

Byli Trumpovi na své děti přísní, nebo vyznávali volnější výchovu?

Hlavně byli důslední a vychovávali je ke skromnosti. Musím složit kompliment Ivaně, která obala na to, aby děti nebyly rozmazlené. Kluci šli třeba uklízet nebo mýt auto a dostali za to dolar. Ivanka za stejný peníz zase zametala.

Jestlipak jste Donaldu Trumpovi fandil v prezidentských volbách?

Zachoval jsem neutralitu. Prožil jsem s ním osm krásných let, tak nikdo nemůže čekat, že na něj budu nadávat.

Všiml jste si někdy dřív, že neumí prohrávat?

Co vím, tak na to nebyl zvyklý. Je skvělý golfista, a když se v Palm Beach hrávaly amatérské poháry v golfu, většinou vyhrával.

A nenechávali ho raději vyhrát?

Kdepak. Má sportovního ducha, je taky dobrý tenista a umí i boxovat. Kolikrát jsme se spolu dívali v televizi na zápasy v boxu, protože mě to taky bavilo.

Pomyslel jste si někdy, že by mohl být prezidentem?

A to víte, že ano? Už v osmdesátých letech, kdy jsem se Trumpovými plavil na jejich jachtě, měl fanoušky. Vzpomínám, že v jednom přístavu na severu Massachusetts měli lidi na loďkách transparenty s nápisem Donald Trump prezident. Možná mu to právě tam zaseli do hlavy. Já si po čtyřech letech u Trumpů dal pauzu a nějaký čas jsem se s jedním boháčem točil na jachtě po Karibiku. Pak mě Donald znovu ukecal, ale to už žil s Marlou.

Jaká byla jeho druhá žena ve srovnání s Ivanou?

Marla byla strašně hodná, neoslovila mě jinak než Billy darling nebo Billy honey. Ivana je chytřejší a hlavně tvrdá. Jeden šofér to vystihl tak, že kdyby se narodily o pár století dřív, kdy se nepohodlným sekali hlavy, dopadlo by to s některými lidmi z jejího okolí špatně.

JACKSONOVI CHUTNALO

Trochu mi nejde do hlavy, že se Trump kamarádil s Michael Jacksonem, jak jste někde řekl. Co ti dva mohli mít společného?

Tyhle VIP osoby to prostě k sobě táhne. Ale neskromně musím říct, že i já nějak padl Michaelovi do oka. Poznali jsme se právě u Trumpů. Poprvé jsem ho spatřil na Floridě. Jako dneska ho vidím vystupovat z limuzíny. Byla tam s ním i manželka Lisa, dcera Elvise Presleyho. Byl jsem v rozpacích, jak ho mám oslovovat, ale Michael se choval úžasně kamarádsky. Moje jídla mu chutnala Jeho manažer

mi pak řekl, že ho nikdy neviděl tolik jíst. Naposledy jsme se potkali v roce 1996 v Praze, kdy měl koncert na Letné.

Vyhledal jste ho?

Kontaktoval on mě. Jeho manažer mi poslal na koncert da lístky a vzkázal, že mě chce Michael vidět. Byl ubytovaný v Intercontinentalu, a dokonce mě pozval na pokoj. A srdečně mě vítal: „Jé, Billy, co tady děláš?“ Já na něj: „To bych se měl ptát já. Já se tady narodil a jsem tu doma.“

Dosáhl jste úspěchu hlavně díky urputnosti, nebo vám přálo štěstí?

Od obojího trochu. Začínal jsem roku 1961 v Německu u Miloše Havla, což byl strýc Václava Havla. Měl v Mnichově českou restauraci. To byl úžasný pan. Vzpomínám, že mi dal k prvním Vánocům v emigraci kalhoty, protože si všiml, že mám jenom jedny. Občas mě taky pozval na lahvinku dobrého vína.

Jak jste se do Německa dostal?

Oklikou. Chtěl jsem ven za každou cenu. Zkoušel jsem se uchytit u cirkusu, pomýšlel jsem na nějakou výletní loď, ale nic z toho nevyslo. Doma jsem už navzdory svému mládí vedl závodní jídelnu v rozhlase a tam se občas přidělovaly odborářské zájezdy. Měli mě rádi, nějaké kuchařské vlohy jsem nejspíš prokázal a na ten do Egypta se mi podařilo dostat. Utíkal jsem ještě s jedním účastníkem zájezdu a probíhalo to dost dobrodružně. Začalo to zoufalým hledáním americké ambasády v Káhiře, ocitli jsme se dokonce ve vězení a vyslyšali nás, jestli nejsme špioni. Když to zkrátím, skončil jsem nakonec v lágru v Norimberku.

Spojené státy byly vaším cílem od začátku?

Jednoznačně. Myslel jsem na to v jednom kuse už od dětství. V Mnichově jsem si zjistil, že v New Yorku má

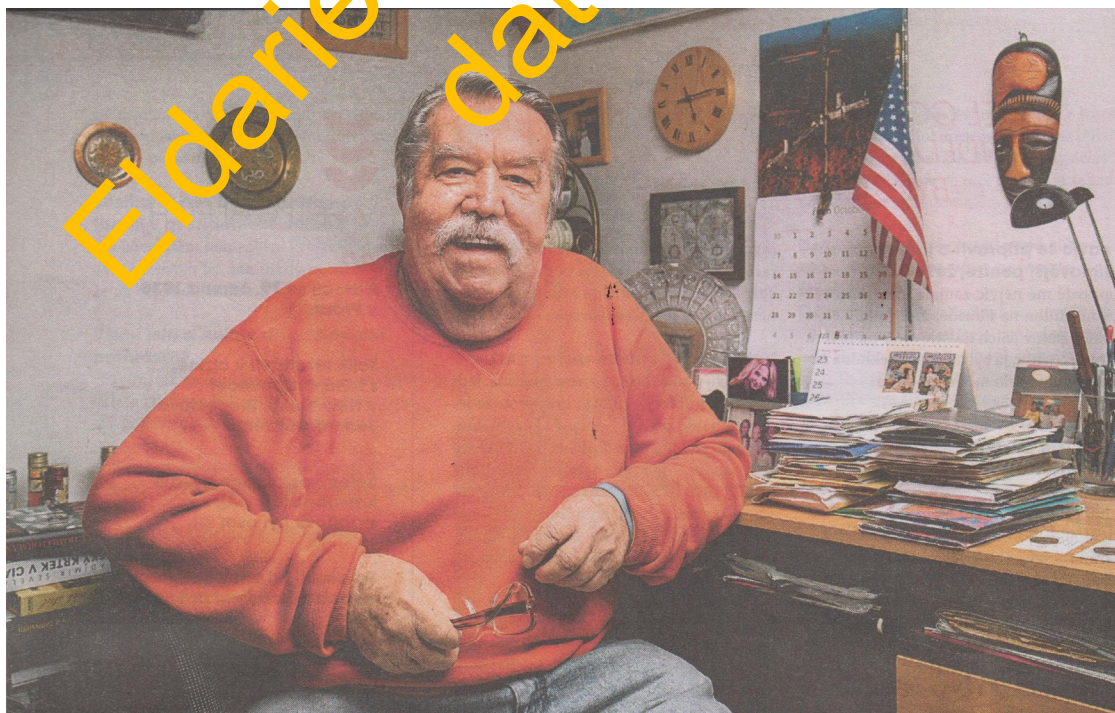
restauraci jeden Čech , a začal si s ním dopisovat. V Americe se mi podařilo získat práci u slavné krasobruslařky Áji Vrzáňové, která mě zaměstnala jako vedoucího své restaurace v New Yorku. U ní jsem zůstal několik let.

Tam jste poznal Donalda Trumpa?

Ano tam. Trumpova první manželka Ivana ho občas přivedla do Ájina podniku, a pak jsme se nějaký čas neviděli, Když Ája restauraci prodávala, mě už to táhlo o dům dál. Koupil jsem si červeného bavoráka a namířil si to do Kalifornie. Jednoho dne mi znenadání Ivana volá, že na Floridě koupili zámeček a rádi by mě tam měli jako osobního kuchaře.

Taková nabídka se nedala odmítnout.

Asi ne, přesto jsem se zdráhal. Já se v Kalifornii docela chytnul, vedl jsem v Santa Monice jednu německou restauraci. Pohoda, příjemné teplé klima, takže se mi odtud vůbec nechtělo. Jenže pak mi začali telefonovat různí známí, že není normální odmítnout Trumpovi.

A navíc se připravit o jistě mnohem zajímavější peníze, že?

Popravdě mě nejvíc zaujala informace, že v zimě budou na Floridě, část roku v New Yorku a pak v jejich dalším sídle na severu v Connecticutu. Já byl od mládí neklidná nátura a vyhovovalo mi měnit místa.

DOPIS GINĚ LOLLOBRIGIDĚ

V USA jste poznal další světové celebrity. Kdo vám nejvíc utkvěl v paměti?

Jednu pěknou historku mám s Ginou Lollobrigidou. Když mi bylo zhruba čtrnáct, kamarád mi sehnal její adresu a já ji poprosil o fotku s podpisem. Skutečně po čase z Itálie přišla letecká obálka a v ní to, co jsem si tak přál. To bylo radosti, dmul jsem se pýchou. Všichni z ulice za mnou chodili a loudili, abych jim fotku krásné herečky ukázal. Když jsem po letech dělal u Áji Vrzáňové, jednou se objevila Lollobrigida s partou asi čtrnácti lidí. Dodal jsem si odvahy a zmínil se o dopise.

Jak reagovala?

Hned zbystřila a zajímalo ji, jestli mi tu fotku opravdu poslala. Kývnul jsem a dodal, že mám konečně příležitost jí poděkovat. Strašně ji to potěšilo. Hned přivolala svou partičku, která už odcházela, a pyšně jim to vyprávěla. Byla nadšena, že svého dávného fanouška z komunistické země nezklamala.

Vy jste se pokud vím v Americe potkával i se slavnými Čechy.

Svět showbyznysu mě vždycky přitahoval. Ája chtěla, abych v době, kdy nemám práci v kuchyni, chodil mezi hosty restaurace i v čepici. Že to dodává podniku šmrnc. Tak jsem se poznal třeba s Milošem Formanem a taky s Jiřím Voskovcem.

Vídali jste se i mimo restauraci?

Zval jsem je na jídlo i do svého apartmá. Jednou se u mě sešlo asi osm lidí, protože jeden kamarád přivezl z domova kazetu, kterou nahrál v Lucerně. Zpívala na ní Ljuba Hermanová. Mně se ta nahrávka moc líbila a svěřil jsem se, že bych ji rád měl. Voskovec s Formanem se hned nabídli, že mi to nahrajou, což mě dojalo. Komu by nelichotilo, že mu rovnou dvě takové osobnosti chtějí vyhovět.

Určitě si vás předcházeli, protože jste je dobře krmil.

A to zase jo. Rozhodně si nemohli stěžovat. Voskovec a jeho americká žena Kristýnka měli rádi pečené bažanty, k tomu dobré víno. Na Jiřím mě vždycky udivovalo, že ačkoliv od emigrace nebyl v Čechách, mluvil krásnou češtinou a nikdy neudělal ani chybičku. Jednou, když jsem dělal bažanty speciálně nadívané, ke mně přivedl Miloš Forman vzácného hosta. Byl to Truman Capote, autor slavného románu Chladnokrevně.

Jak na vás působil?

Ze začátku mně přišel trochu komický. Otevřu dveře, za nimi mrňavý chlapík a na celé kolo se usmívá. Pak udělal takovou legrační pózu, jakoby holubičku. Byl v náladě a pořád mluvil. Úžasný mužík!

Vy jste ve skutečnosti Václav, jak jste přišel ke jménu Billy?

Americká kamarádka mě tak překřtila a nějak se to ujalo. Vlastně ani Ája mi neřekla jinak než Billy, i když pro ostatní Čechy jsem zůstal Vašek.

Po kolika letech v emigraci jste se poprvé podíval domů?

Možná trochu překvapivě už v roce 1971. Dostal jsem zrovna americké občanství, a tak mě napadlo, že si na

oslavu dopřeju cestu kolem světa. Taky se mi blížily narozeniny. Vyřídil jsem si zastávku v Československu, kam jsem přiletěl z Itálie.

Jaké jste měl pocity z domova po deseti letech v cizině?

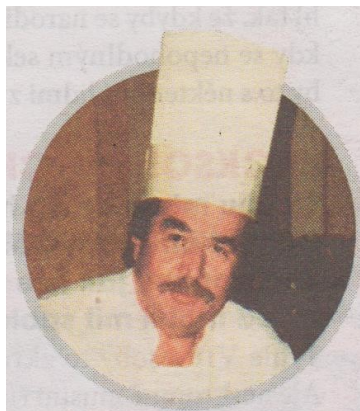
Popravdě dost divné, řekl bych hodně smíšené. Promítl se mi v hlavě ten můj útěk, pro tuhle zemi jsem byl uprchlík. V Praze navíc panovalo dost pochmurné počasí. Ale když jsem se prošel po Václaváku, vstoupily mi slzy do očí. Zároveň jsem si připadal trochu nepatříčně. Všude taková šed', smutno a já si to vykračoval v perfektním obleku, na ruce zlaté hodinky.

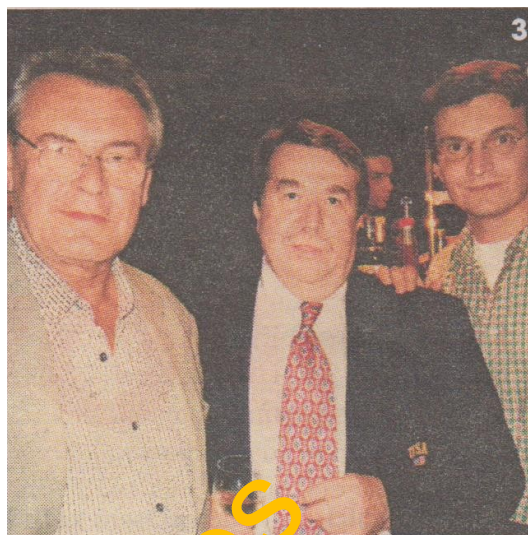
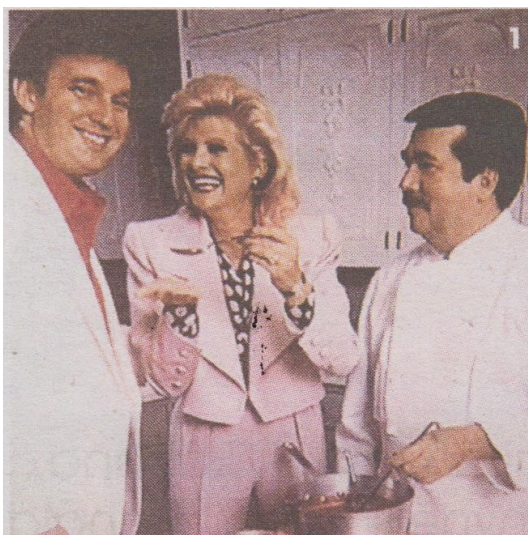
Setkal jste se s rodiči?

Naši se rozvedli, otec pil a brzy od nás odešel. Vlastně jsem se zdráhal navštívit i maminku, jak jsem byl zhejčkaný a zklamaný z té atmosféry. Kamarád Miroslav Ondříček mě naštěstí přemluvil. Vzpomínám, že jsem vystoupil z taxíku, maminka se sestrou stály u baráku. Bylo to spíš smutné než radostné setkání.

Po sametové revoluci jste váš původní domov navštěvoval jistě radostněji, že?

To ano. Řadu let mě bavilo země střídat, část roku být tam a část tady. Do Prahy jsem začal jezdit na léto a v zimě dělal cateringy pro bohaté lidi na Floridě. Jenže člověk nemládne. Teď už jsem druhým rokem v Česku natrvalo

- 1 **TRUMPOVI.** Průběžným prezidentem Donaldem a jeho první ženou Ivanou.
 2 **KAMARÁD.** Hvězda největší velikosti Michael Jackson si Billyho oblíbil.
 3 **SLAVNÍ REŽISÉŘI.** Setkání s Milošem Formanem a Janem Svěrákem.
 4 **KAREL GOTT.** Mistr zpěvák a mistr kuchař spolu pečou cukroví.

SVĚTOBŽNÍK SE UŽ USADIL

povedlo se vám nahradit americké přátele těmi českými?

Vždycky jsem měl štěstí na lidi a udělal si kamarády i tady. Svého času jsem s Ondříčkem a Formanem pravidelně jezdil na filmový festival do Karlových Varů. Tam jsem se seznámil třeba s Ivankou Gottomovou. Jednou mi povídá: Je už načase abys nás navštívil na Bertramce. A tak se i stalo. Karel mě pokaždé vyzvedl u Anděla a autem dovezl k nim, i

když jsem tam chtěl dojet normální veřejnou dopravou. Byl strašně hodný. S jeho dcerkami jsme taky pekli cukroví. Karel měl skvělou rodinu, nemohl si vybrat lepší partnerku.

A co vy? Toulal jste se po světě sám, bez ženy?

Chvíli ano, chvíli ne. Byl jsem ženatý dvakrát. První manželka byla Češka. Seznámili jsme se v Americe, ale já velmi brzy zjistil, že to není ono. Druhá žena pocházela z Maltý. Potkali jsme se v New Yorku a brali se v Las Vegas. Když jsme se rozvedli, vrátila se domů. Já se po letech na Maltu vypravil a našel jsem ji, takže vím že je vdaná a má dvě dospělé děti.

Jak se žije Čechoameričanovi na penzi v Česku?

Výborně a s americkým důchodem samozřejmě pohodlně. Je mi jen strašně líto restaurací, které teď kvůli covidu krachují. Děje se to všude na světě. Mám v domě hned dvě a slíbil jsem, že tam budu chodit na jídlo. Momentálně to nejde, ale stejně mám pořád naryanou lednici. Jen mám problém, že neumím dělat jen jednu nebo dvě porce.

Duše světoběžníka se už zklidnila?

Teď to ani jinak nejde, ale světa jsem si užil vrchovatě. Procestoval jsem za život sedmdesát zemí. Třeba v Riu a v Hongkongu jsem byl hned dvakrát.

Po Americe se vám nestýská?

Já žil v USA na třech místech. V New Yorku, na Floridě a v Kalifornii. Bylo to fajn, ale vzhledem k věku se už musím krotit. V Praze jsem se narodil a jsem rád zpátky. Člověk potřebuje v životě trochu štěstí, ale musíte mu jít naproti. Vzal jsem to velkou okružní cestou a návrat domů dlouho odkládal. Ale teď jsem tady moc spokojený.

ivana.karaskova@mfdnes.cz

V PĚTI ČÍSLECH

82

Narodil se 19. června 1938
v Praze.

58

Tolik let strávil v cizině,
z toho dvaadvacet
v New Yorku. Procestoval
sedmdesát zemí.

8

Šéfem restaurace bývalé
krasobruslařky Ali
Vrzáňové byl osm let.

1971

Po deseti letech v emigraci
se poprvé podíval domů.

2

Mihl se ve Formanově filmu
Vlasy a ve snímku
G. R. Hilla Svět podle
Garpa.